

Vad har hänt?

STATSMINISTERNAS FÖRHANDLINGAR med partiledarna i försvarsfrågan började på lördagen och har fortsatt innevarande vecka, alltunder det försvarsutskottets voteringar pågått i stort sett enligt mellanpartiernas linje.

SANKTIONERNAS UPPHAVANDE föreslås av Chiles representant i N. F. Uruguay stöder förslaget och Argentina har inlett en tidningskampanj mot deras fortsättande. Ecuador har redan frånträtt sanktionerna. Även Spanien väntas begära att de skola slopas. Guatemala går ännu längre — det har telegrafiskt meddelat sin avsikt att utträda ur N. F., och Paraguay väntas taga samma steg. Samtidigt förberedes en panamerikansk fredskonferens, som skall närmare sammansees de amerikanska kontinenterna.

BIBEHÅLL SANKTIONERNA tills N. F:s auktoritet återupprättats, är däremot den paroll, som socialistiska arbetarinternationalens exekutivråd sänt ut. Ett nära samarbete mot krig och angreppshandlingar måste äga rum särskilt mellan England, Frankrike och Sovjet, framhåller rådet.

DE SJU EXNEUTRALA STATERNÄ, Sverige, Norge, Danmark, Finland, Holland, Schweiz och Spanien, komma att före rådsammanträdet den 16 juni återuppta överläggningarna om sin gemensamma hållning till N. F. Enligt vad utrikesminister Munch uttalat äro de fast beslutna att fortsätta sin aktiva medverkan inom folkförbundet så länge det finns någon möjlighet att härmad tjäna de idéer, i vars namn N. F. stiftades.

FURST STARHEMBERG, vicekanster och hemvärnsledare, har avlägsnats ur österrikiska regeringen, där Schuschnigg blivit ensam ledare. Furst Starhembergs lyckönskningstelegram till Mussolini, där demokratierna skymfas, uppges officiellt som anledning. Helt fritt från inblandning i den olycksaliga Phoenixskandalen, där alla partier fått motta större eller mindre penningssummor från det förolyckade försäkringsbolaget, lär dock icke heller Starhembergs parti ha varit. Det kan misstänkas bl. a. därför att hans adjutant bland många andra begick självmord i samband med de i gångsatta undersökningarna. Starhemberg avreste omedelbart till Rom för att närvara vid stora idrottsstävlingar.

LEON BLUM FORTSAT- TER FÖRSÖKEN att bilda regering i Frankrike. Underhandlingar pågå med Paul-Boncour och hans republikanska socialister och med Herriot, som dock nekat att anta den erbjudna utrikesministerposten.

Léon Blum.

Veckovakalen

Flyget — i krig eller fred?

I lis, den stora luftfartstävlingen vid Stockholms flyghamn, är ett imponerande uttryck för teknikens fulländning. De stiliserade världskartor, som visa flygförbindelsernas nät omkring jordklotet ge en ögonblicklig bild av försvinnande avstånd och inbesparad tid. De utställda maskinerna och modellerna visa vilka häpnadsväckande segrar över naturkrakter och material, som mänsklig uppfinningsförmåga har vunnit.

Samtidigt framträder med ovanlig skärpa människornas inställning på två linjer: uppbyggandets och förstörelsens. Den fulländade tekniken i krigets tjänst illustreras av de utställda spaningsmaskinerna eller det nya svenska bombflygplanet från Flygets verkstäder på Malmen, med sina bomber monterade under vingarna och en rörlig kulspruta ovanför förarhytten. Den tyska avdelningens detaljerade förvisning av den märkliga uppfinningen som möjliggör blindlandning med hjälp av radiosändningar ger ett begrepp om flygets möjligheter att operera i det fördolda.

Det vanemässiga accepterandet av kriget som en naturlig möjlighet framträder på många sätt. Våra världsberömda svenska industriernas mer eller mindre nära sammanhang med rustningsförberedelserna är likaså. Betecknande för den brist på logik som krigets erkännande i ett civiliserat samhälle alltid måste förutsätta, är kommentarerna till de nyttiga svenska

ambulansflygplanen. Det står på vägen bredvid en film över dessa att man önskar ambulansflygningen en lycklig utveckling, så att den skall »väl kunna fullgöra sina höga uppgifter att rädda liv och hälsa (!) såväl under fredliga förhållanden som även, därest ofred skulle stunda». Påståendet att rustningarna skola kunna ökas utan att det civila livet blir lidande därpå kan komma en att fråga, varför vi just när det gäller krigsforberedelser skola bli oberoende av den materiella begränsning som annars hindrar förbättringar i den fart vi skulle önska. T. ex. den fredliga ambulansflygningens snabba utbyggande i önskvärd utsträckning.

En utställning som I lis med sina märkliga uppgifter om postflygets, passagerarflygets, ambulansflygets — och krigsflygets framsteg borde bli en tankeställare. Vi vilja citera flygningens föreståndare. Vi vilja citera flygningens föreståndare. Vi vilja citera flygningens föreståndare.

— Flygningens problem löstes tack vare forskning och arbete av män i skilda delar av världen, som alla varit besjälade av den förvisningen och tron att flygningen skulle kunna hjälpa oss till större lycka och frihet.

— Inför flygvapnets ständigt växande makt — inför flygningens mera positiva betydelse inom fredlig samfärdsel måste förnuftet ställas i mänsklighetens tjänst och svetsa splittrade folk samman.

Regeringsskiftet i Wien.

Från Wiens synpunkt av Alex von Muralt.

Alltsedan Dollfuss' död har den auktoritära österrikiska regeringen vilat på två män, nämligen Schuschnigg och Starhemberg. I ett demokratiskt styrt land kan en sådan kombination vara möjlig, i en diktatur däremot icke. Två diktatorer i samma land ha ännu aldrig kunnat samsas. Schuschnigg och Starhemberg äro också personligen mycket olika. Den förre är en grundallvarig, filosofiskt skolad, i många avseenden hämmad människa, till sin åskådning uppriktig katolik och anhängare av en korporationsstyrd demokrati.

Furst Starhemberg däremot är en kondottörsmän, som bedriver politik för politikens egen skull, för vilken katolicismen är en etikett och som personligen lever ett synnerligen ohämmat privatliv. Hans politiska inställning har ofta växlat, han började som nästan nationalsocialist, i varje fall som en rasande antisemit, senare har han på det skarparest fördömt nationalsocialismen såsom varande en brun bolsjevism, men för tillfället står han den åter närmare. Han är en fullblodsfasist, fylld av obegränsad beundran för Mussolini och hans system, som han gärna skulle vilja införa i Österrike.

En viss spänning mellan de båda makthavande har länge funnits, stridstuden (Forts. å sid. 3.)

Rom och Wien av Pier Gudro.

Det är betecknande för italiensk inställning till det österrikiska regeringskiftet att man i Rom i dessa dagar hör: Österrike är vad det är och vad det alltid varit. Ingen har någonsin kunnat lita på Österrike. Österrike svänger som en vindflöjel...

Det är oron inför Schuschniggs självständighet som på detta sätt tar sig uttryck. Fascismens Italien, enkannerligen dess ledare, ha aldrig känt sig hemmastadda med Schuschnigg. Det märktes redan första gången denne i egenskap av Dollfuss' efterträdare gästade Italien. Mötet mellan Il Duce och den nye österrikiske kanslern skulle programligt omfattat två samtal. Det blev aldrig mer än ett. Det var tydligen bägge parter klart, att mer hade de ej att säga varandra än att förmiddagsförhandlingarna voro alldeles nog. Senare — under följande besök — lär samförståndet varit något lättare. Men i alla fall, självafrändskap mellan Schuschnigg och Mussolini existerar ej. Fast tillit inte heller. Framförallt ej från Mussolinis sida. Mussolini vet ej (Forts. å sid. 3.)

Fogelstadförbundets 11:te årsmöte

Pingst 1936

Se programmet å sid. 4

Nepotismen i den svenska statsförvaltningen.

Telegrafstyrelsen har för någon tid sedan antagit en ny årsklass kvinnlig telegrafpersonal. Anmärkningsvärt är, att telegrafstyrelsen placerar de nyantagna i en betydligt lägre lönegrad än den förutvarande stammen av telegrafexpeditörer. Huruvida denna sänkning är berättigad på grund av förändringar, som kunna ha ägt rum i kårens arbetsförhållanden, är emellertid en fråga, som undandrar sig vårt bedömande. Vi överlämna dess besvarande åt de kvinnliga kårorganisationerna. Dock kan det ifrågasättas, huruvida telegrafstyrelsen äger formell befogenhet att utän högre myndigheters hörande företaga en dylik förändring i den av riksdagen fastställda löneplanen.

Men denna nyrekrytering erbjuder intresse ur ett par mera allmänna synpunkter. Rekryteringen har skett på de tre största stationerna, Stockholm, Göteborg och Malmö, vilkas chefer av telegrafstyrelsen erhållit instruktion att icke officiellt kungöra elevantagningen, utan bör Ni söka att under hand komma i kontakt med sådana personer, som Ni anser lämpliga att antagas till elever —>.

Det har tydligen inte varit svårt för cheferna att efterkomma denna uppmaning, ty utan alltför besvärande konkurrens från annat håll har man plockat in i verket 30 elever, varav de allra flesta äro döttrar eller släktingar till högre telegraftjänstemän. (Vi förmoda, att de övriga tillhöra den intimare vänskretsen.)

Telegrafstyrelsen vandrar alltså fortfarande sina gamla, väl upptrampade vägar. Som våra läsare nog erinra sig, hade Tidevarvet för något år sedan anledning att påtala de egendomliga nyrekryteringsmetoder, som tillämpades vid antagningen av elever till en assistentkurs. Man förbigick då samtliga kvinnliga sökande. Detta var möjligt endast genom att man ansåg sig böra vid antagningen i lämplig omfattning utvälja sådana sökande, om vilka man utan särskilda forskningar vetat, att de utgått från verkligt goda hem», d. v. s. söner till »i f. d. byråchef, 3 förste kontrollörer, 2 linjemästare, 1 linjeförman och 1 kontorist.

De kvinnliga telegraftjänstemännen anmälde saken för Kungl. Maj:t, som med osedvanlig snabbhet meddelade sitt utlåtande (Forts. å sid. 4.)

Knut Jaensson:

Grates utställning.

Erik Grate: Betula Alba.

av att vara på något sätt »vackra». Men han tillhör genom hela sin läggning den konstnärstyp som först så småningom kan rätt uppfattas och uppskattas. Själva hans utsökthet och känslighet har alltid ett skyddande hölje av måttfullhet som hindrar honom från att alltför lätt anammas. Dessutom är han så mångsidig att han förbyrllar och vållar svårigheter vid klassificeringen. Han är osökt enkel och han är raffinerad, han har på en gång ett inträngande, på något sätt lugnt verklighetssinne och en utomordentligt fantasi-begävnig. Om Grates begävnig vore mera ensidig skulle han redan nu vara mycket känd och anses mycket stor. För det är först efter hand som man kommer underfund med att utsökt känslighet, ytterlig konstnärlig förlighet och osviklig stilkänsla i förening är någonting synnerligen sällsynt.

Få svenska skulptörer besitter hans grace, få hans förening av inträngande karaktäriseringsförmåga och stil som porträttör och ingen hans sensuella känslighet och charm i kvinno- och barnframställningarna. Och hans konstnärliga fantasi gestaltar lika övertygande scener ur Eddan och Alice in Wonderland.

Färg och Form vars utställningslokal är så dominerad av måleri är värd en extra eloge för det sätt varpå föreningen representerat svensk skulptur. Förre våren var det Bror Hjort, nu är det Eric Grate. Och det är särskilt glädjande att en sammanslutning som Färg och Form visat sig i sina lokaler ha plats för inte bara så intressanta skulptörer utan framför allt så olikartade.

Förmodligen ger Grate tämligen omedelbart ett intryck av stor skicklighet och hans skulpturer ett allmänt intryck

Wizara Aderbräckstrumpa. Freika

Gummifri, Hygienisk, Tvättbar, Hållbar, Stoppbar. — Kostnadsfri rådföring. Begär Prospekt.

Lagerons

Kungsgatan 4, Stockholm. Tel. 23 16 00

TIDEVARVET

Radikal
politisk
vecko tidning

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Trievaldsgränd 2, 3 tr., Stock-
holm. Tel. 20 48 42.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh. Eva Andén.
Ledam. av Sveriges Advokatsamf.
Norrländsgatan 18.
Tel. 10 75 75, 10 75 76.
STOCKHOLM

Stockholms stads Poliklinik vid Kornhamnstorg 4

Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9—110 f.m.
För havandeskapet och
dess sjukdomar.

För medellösa kostnadsfritt, för andra mot
erläggande av 2 kronor.

Alma Axelssons FÖRLOSSNINGSHEM

LINNEGATAN 19
Mottager inackord. även för längre tid.
Tryggt och ogen., välrek.
Tel. 62 78 24.

Centralbadets damfrisering

rekommenderas
Klagnat. Tel. 20 95 92. Företäkling.

Alimonda-Institutet

homeopatisk praktik.
Mottagning 11—2. Rådfrågning även pr
korrespondens. Begär prospekt och frå-
gestlista. Leg. läkare.
Adress: Uplandsgat. 16, 4 tr. (hiss)
Stockholm. Telefon 32 08 99.

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 - Tel. 40 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 - Tel. 40 73 37
GÖTGATAN 82 - Tel. 43 33 90

142 cm. fel Lakansväv,

extra prima, något noppig, bortsälj. t. 0,88. Ett parti Madapolam i god kvalité, 75 cm. bred, som i handel kostar 55 o. 60 öre, endast 0,38 met. Blekt Babylakansväv, 87 cm., 0,55, Barnlakansväv, 105 cm., 0,75. Oskarsons Lager, Kungsg. 70, Stockholm.

Chiropractic.

Ryggsnitt, Ischias, Neuralgi
Thor Holmström
Kungsgatan 35. Tel. 21 04 14
Mottagning 10—11 och efter översensk.

A. ABBÉUS

JUVELERARE — GULDSMED
KUNGSÖGATAN 48, 3 tr., hiss
Mittför Hörorget. Telefon 21 55 34.
Alla slags arbeten i platin, guld o. silver. Förgylning, Försilvring.
Förlovningsringar och reparatio-
ner med kunden vald.
>Direkt hos guldsmiden.>
Inga mellanhänder! Nettopriser!

IDUN passar Er bäst,

ty IDUN ger både värde och trevnad

Doktorena Einar Wallquist, som skrivit »Kan doktorn komma?», Per Wetterdal, den kände kvinno-
läkaren, lärarinnan Stina Palm-
borg, riksbeaktad för sin goda hand
med svårhanterliga barn, den unga
baronessan Ishimoto, en av Japans
mest kända kvinnor inom aristo-
krati och i socialt arbete, och Aske-
greven Gustaf Lewenhaupt öka
under 1936 Eder glädje och nytta
av IDUN.

Varje veckotidning
ger mer omväxling än
IDUN

Prenumerera postgiro 1235 8 kr. för 1/2 år.
15 kr för 1/1. Tel. 20 16 02.

Den 23 maj 1936.

Småstater- nas roll.

Vi gå omkring här och säga att de västerländska makterna svikit Nationernas förbund och sin uppgift däri. Vi klandra den svaghet, tvekan och hållningslöshet varmed aktionen till Abessinien förmån utförts och ång-
ra att vi ginga med, då det ändå inte blev till någon nytta. Förebråelserna må ha fog för sig men endast med dem komma vi ingen vart. Då vi inte kunna vänta ledning eller skydd av de stora makterna, måste vi göra något själva.

Den närmaste reaktionen här i landet har varit en stämning för det nationella försvarets stärkande. Den ojämförligt viktigare frågan: »i vilket sammanhang skola vi inränga oss för att vår politiska, ekonomiska, industriella och militära styrka skall få någon som helst betydelse?», den har inte ställts, medan man diskutera-
rat de olika buden på försvaret. Det är som om man ville leka att ett isolerat nationellt försvar vore möjligt, även sedan man sett hur en stormakts krigsmaskineri, där dess intressen så fordra, går tvärs över hinder som den militära expertisen förklarar oöverbinnerliga. I Abessinien fall var detta hinder visserligen inte ett modernt krigsmaskineri men ett strategiskt och klimatiskt läge som gav försvararna alla slags fördelar mot angriparen — och ingenting hjälpte.

Våra politiska ledare måste veta att frågan om vår inränging i någon slags organisation icke går att kringgå. Men förlitande sig på vår enfald tro de kanhända att de skola kunna undvika den i valkampen.

Att vara direkt ansluten till Nationernas förbund och intet mer, det ha de alla flesta småstaterna i Europa ansett vara för litet. Vi ha den lilla ententen, balkanententen, det baltiska blocket. Endast Oslomakterna och Spanien ha hittills stått utanför. Det är betecknande att de sammanträtt nu i nederlagets stund i Genève. Den enhetliga politik som bestått i att följa Englands ledning, kan endast bedrivas då England ger någon ledning, vilket för närvarande icke är fallet.

Vi äro icke vana att uppträda på egen hand med någon aktiv politik, men kanske nöden driver oss nu. I ett nytt krig äro vi hopplöst dömda. Varje handling som stör eller veder-
vägar Europas fred, det må vara an-
greppet på Abessinien, befästandet av Rhenlandet eller en annexion av Österrike som så många befara, är ett hot mot våra liv och vår kultur

ALLT I MODERN SKÖNHETSVÅRD

Specialité: Elektrolysbehandling för
vårtor och gen. hårväxt, effektiv be-
handl. för finnar och pormaskar samt
för rynkor och torr hud.

Fullständig Damfrisering

INSTITUT BELLE

Kungsgatan 7, Stockholm. Tel. 11 27 07
Gymn. direktörerna L. Aronson, E. Öste-

Sjuårig folkskola beslutad.

Riksdagens bifall till regeringsförslaget om den sjuåriga, obligatoriska folkskolan är ett glädjande faktum. Härmed har ett betydelsefullt steg tagits emot utjämmandet av skillnaden mellan städernas och landsbygdens undervisningsvillkor och — som man hoppas — mot ett bättre tillvaratagande av barnens rättmätiga intressen. Kravet på en intim samverkan mellan statsmakterna och skoldistriktet i detta fall har gång på gång understruktis och blev även under riksdagsdebatten ytterligare betonat. Utskottet hade med tanke på övergångs-
svårigheterna föreslagit att övergångs-
tiden måtte förlängas med två år utöver K. Maj:ts förslag — alltså till 12 år. Detta bifölls, liksom propositionens och utskottets förslag att ytterligare jämknin-
gar må kunna ske om skoldistriktet finna det nödvändigt.

Måhända gav den i vissa delar något långdragna debatten i vilken många gamla obotfärdiga förhållanden blandade sig, en särskild relief åt generaldirektörens för skolöverstyrelsens ord att statsmakterna inte kan göra något väsentligt för skolan än att ge den ökad lästid. Lärarpersonligheten är nämligen den allra viktigaste faktorn för skolans arbete och den skapas inte genom några författningar. Men, framhöll hr Holmdahl, om många av folkskolans brister hittills bott-
n i att den haft för litet tid, bör åtminstone detta avvähjlas och skolan beviljas tillräcklig tid för sitt arbete.

Man må hoppas att den relativa frihet som skoldistriktet beviljats att efter egna erfarenheter och önskemål gestalta den utvidgade undervisningen måtte kunna på ett lyckligt sätt övervinna de svårigheter, som särskilt de svagare skolformerna betinga.

Framförellet måste den bestämda förhoppningen uttryckas att den utökade lästiden icke måtte medföra en försämring av skolformerna därhän, att fem klasser måste läsa ihop — utan i stället en förbättring i den riktningen att nya lärarkrafter tillsätts för de två sista åren, sätta och sjunde klasserna. En försämring av skolformerna får icke ske. Helt säkert måste det finnas andra lösningar att göra det extra skolåret frukt-
bärande för undervisningen.

och kommer oss att darra. Det är ett livsvillkor för oss att Nationernas förbund rycker upp sig ur sin letargi och vanmaktspsykos och på nytt samlas om den kollektiva säkerhetens uppgift. Att Nationernas förbund inte genast föll platt till marken inför Mussolini efter hans seger beror nog till stor del på de små staterna. Den nya politiska situationen i Frankrike bör erbjuda nya möjligheter. Socialistchefen Leon Blum som nu får makten har inte haft tillfälle att misslyckas som internationell politiker än eller att göra några hemliga komprometterande utfästelser som han inte kan stå för i Genève.

Oslomakterna skulle i småstaternas uppmarsch spela en viktig roll, inte genom militär överlägsenhet men genom vana att vid ett fredligt och hyggligt internationellt umgänge och genom sitt jämförelsevis goda förhållande till alla. Men nu är frågan den: skulle de kunna uppträda starkare, om de inbördes slutit sig samman i en fastare knuten gemenskap?

Vi skräddarsy Eder kappa med två
provningar för 30 kr.

FORMSANS,

Uplandsgatan 25. Telefon 32 30 92.

Riksdagen.

Var livsmedelslagstiftning behöves re-
formeras. En utredning härom skall
igångsättas på riksdagsorder — motio-
nerna komma från högerhåll.

Var bostadsnöd är ingalunda avvähjlt
med det beslut som nyligen fattats av
riksdagen, men det är ändå ett steg i
rätt riktning. Närmare 25 milj. kr. har
anslagits till bostadsbyggnad i olika
former. Av dessa lades 15 milj. som öka-
ning till den länefond, som är avsedd att
skapa bostäder åt mindre bemedlade
härrika familjer samt ytterligare 650,000
för att främja denna verksamhet. 2 milj.
gick till länefonden för bostadsbyggnad
i städerna och de större samhällena och
något över 7 milj. till bostadsbyggnad
på landsbygden. Slutligen beviljades
300,000 kr. till lantarbetarbostäder. Kom-
munisternas och socialisternas motioner
om ännu större anslag blevo utvoterade.

Till arbetslösheten måste vi anslå 25
milj. kr. anser socialministern i de två
regeringsförslag till dess bekämpande,
som nu efter mycken väntan framlagts
för riksdagen. Konjunkturförhållningen
har tydligt avspeglat sig i en minskad
arbetslöshet och kommer, anser statsrå-
det, att fortfara. En aldrig så stigande
konjunkturkurva kan dock icke helt av-
lägsna arbetslösheten. Vad den ound-
gängligen behöves av statsmedel är dels
20 milj., därav 1 milj. till arbetslöshets-
kommissionen och 19 milj. till reservar-
beten och kontantunderstöd. 3 milj. be-
gäres till statliga och kommunala reserv-
arbeten och 2 milj. till inköp av gasten.

Ytterligare några klumpsummor ur pro-
positionerna kunna kanske vara av in-
tresse.

I allt skulle hjälpåtgärderna genom
kommissionen omfatta 14,000 man i ge-
nomsnitt under budgetåret. Gennomsnitt-
kostnaden för varje genom kommissionen
hjälpt arbetslös skulle bli 1,610 kr.

Socialministern understryker särskilt
vissa av de förslag, som härleda från ar-
betslöshetskommissionen. Arbetslöshetens
struktur i kvarstående arbetslöshetscentra
bör undersökas liksom möjligheten att
till andra orter med gynnsammare arbets-
förhållanden överföra de arbetslösa. Den
yrkesutbildning i industri och jordbruk
för unga arbetslösa, som genom samar-
betet mellan statsmyndigheter och lokala
organ redan upptagits bör ytterligare ut-
vidgas.

R. H.

En studievecka.

En studievecka för föräldrar anordnas
av Föräldrarnas förening den 3—9 juli
i Tällberg i Dalarna. Det rikhaltiga och
omväxlande programmet utgör bl. a.
föreläsningar av docent Urban Hjärne
över medicinsk-hygieniska frågor i barn-
naären, professor Georg von Wendt över
diet, befolkningens kriser ur biologisk syn-
punkt, dr Torsten Ramer och rektor Ha-
rald Alm över svårhanterliga barn och
barnpsykologi. Dr Cassej-Wohlén talar
över hemmets ekonomi, advokat Hilma
Hansgård om familjerättsliga förhållan-
den och fru Berger-Alm om äktenskaps-
hens historia och familjens kris. Nutida
pedagogik behandlas av rektor Gustaf
Mattsson och ungdomens frittid av rektor
Börje Beskow. Vidare förekommer före-
drag om ungdomens yrkesval samt barn-
et och religionen. Studieveckan är av-
sedd för föräldrar, uppfostrare, ledare av
studiecirkel för föräldrar o. s. v. För-
frågningar ställas till Föräldrarnas för-
enings byrå, Kinnekullsvägen 45, Trane-
berg, eller rektor Harald Alm, Tällberg.

Sommarmarkurs för skolgång

S kändistriktet av Svenska skolornas
fredsförening ber att få fasta de in-
tresserades uppmärksamhet på den pla-
nerade sommarkursen 22—26 juli i Lund
för svensk och dansk ungdom.

Kursen vänder sig särskilt till de ung-
domar i 15—19-årsåldern, som fortfarande

Fru Carlssons historieskrivning.

Ett nytt bevis på fru Lizzie Carlssons
historieskrivning föreligger i N. D.
A. av den 18 maj, där hon påtalar att
fru Posse-Bråzdová offentliggjort sitt
svar på hennes artiklar först tre måna-
der sedan de publicerats. Det skulle
varit lätt för fru Carlsson att på N. D. A:s
redaktion förvissa sig om att fru Bråz-
doväs artikel inlämnades där för omkring
två månader sedan, d. v. s. i mitten av
mars.

Lika fel skjuter fru Carlsson när hon
finner ett sammanhang mellan offentlig-
görandet av Tidevarvets artiklar om
första septemberrörelsen och fru Bråz-
doväs artikel. Redogörelsen, vars till-
komst saknar varje samband med pole-
miken i Allehanda, infördes av tekniska
skäl i utgåvan först i början av april,
men var både planerad och låg i stort
sett tryckfärdig innan vare sig fru Carl-
ssons eller fru Bråzdoväs artiklar före-
lägo och — framförellet — innan man
visste om Allehanda ämnade offentliggö-
ra den sistnämnda.

Svenska Kvinnors Vänsterförbund.

Samarbetskommittén av Svenska Kvin-
nors Vänsterförbund har sammän-
trätt i Stockholm den 17 maj. Därvid
beslutades att ett landsmöte skall anord-
nas i samband med Vänsterförbundets
centralstyrelsemöte och att mötena skola
äga rum lördagen och söndagen den 22—
23 augusti. Vid landsmötet komma för
dagen aktuella frågor att behandlas,
nämligen Befolkningspolitiken samt Na-
tionernas förbunds politiska uppgift. In-
bjudningar komma att utsändas även till
representanter för de fyra nordiska län-
derna.

Mötena äga rum på någon plats i
Stockholms närhet, som senare tillkänna-
gives i samband med det fullständiga
programmet.

de gå i skolan eller nyligen slutat, men
även andra äro välkomna.

Huvudsyftet är, att ungdomarna lära
känna varandra, utveckla god kamrat-
skap och hjälpa till att stärka de band,
som sedan gammalt förbinda Sverige och
Danmark. Men man vill också låta blic-
ken gå utöver den egna horisonten och
därför komma ett par timmar om dagen
att anslås till internationella frågor i
form av föredrag, samtal, diskussioner,
cirklar el. dyl.

Följande personer ha bl. a. lovat
medverka som föredragshållare:

Dövstummlärare John Ek, Lund; docent
Harald Elovson, Lund; riksdagsmannen
redaktör Tage Erlander, Lund; lektor
Gösta Langenfelt, Ystad; läroverksad-
junkt Hulda Lundh, Ystad; rektor Peter
Manniche, Helsingör; Overlærer Ingvar
Nielsen, Köpenhamn; lektor Ingeborg
Tegnér, Lund; teol. kand. Magda Wollter,
Lund.

Mötesavgiften är kr. 3.—. Nattdagss
på vandrarhem för 50 öre per natt (lak-
na och handdukar medtagas). Ett min-
dre antal kan mottagas som gäster i pri-
vata familjer. Gemensamma måltider för
kr. 2: 20 per dag.

Anmälningar mottagas före 1 juni av
ordf. docent Harald Elovson, Lund. Mö-
tesavgiften kr. 3:— erläggves vid anmäl-
ningen.

Pekuniärt understöd till kursen, eller
till stipendiater från olika orter, små-
skrifver och annan fredslitteratur motta-
gas tacksamt.

Sommarmarkurer i Vävning.

Mönsterriktning. Heminredning. Växtfärgning. Hemvävning: praktisk vävning
m. väteor. Fortbildningskurser: komposition m. provvävning, färglära m. natur-
studier, materiallära m. handspinning.
Heminredning: planriktning m. möbleringsförslag, komposition o. provvävning
av textilier.

Trevligt skolhem. Billig pension. Tel. Sigtuna 234.

SIGTUNA VÄVSKOLA. Mary van Rijswijk.

NORRKÖPINGS STUVLAGER

KLÄDESHANDEL, Barnhusgatan 4, Stockholm.

Ingen butik. Alla inköp o. försäljningar pr extra kontant. Detta orsaken till våra bill. priser

Axel Holmström:

Ett trettioårsminne.

När »den första vänsterregeringen», Karl Staaffs ministär tog regeringsmakten hösten 1905 mottogs den med stora förhoppningar av de radikala här i landet. Men liksom den nu sittande och många andra regeringar övergav den sina principer och försökte i stället kompromissa och göra affär med de reaktionära i riksdagen. I stället för reformer fick vi en ny klasslag.

Karl Staaff hade 1882 varit med och bildat den radikala studentorganisationen Verdandi. Han hade kämpat för församlingsfrihet, för humaniseringen av de militära strafflagen m. fl. reformer. Två av Staaffs kamrater i regeringen, David Bergström och Fridtjuv Berg, hade talat på den första 1-majdemonstrationen i Stockholm.

»Avser man att sprida eller göra propaganda för en viss mening, vänta på den vanliga sker genom ett föredrags hållande, så blir frågan om församlingsrätten endast en sida av frågan om yttrandefriheten. — Församlingsrätten är endast en sida av den mänskliga friheten.»

Detta är ett citat av oppositionsmannen Karl Staaff, och här följer ett citat av Fridtjuv Berg:

»Nu äro vi människor dess bättre så inrättade, att orättfärdighet och tvång reta oss, ja, jag vågar säga: det är ett nobelt drag i den mänskliga naturen, att undertryckningsförsök alstra trots. — Då gensagan mot de lidna oförtärrarna urartar till ett skärande skri, som på fin-känsligare sinnen måste verka fränstötande, så ligger felet blott till en mindre del hos de undertryckta: största skulden faller tillbaka på undertryckningsförsökens egna upphovsmän.»

Det hade i många år bedrivits en kraftig antimilitaristisk propaganda här i landet. Många fredskämpar hade dömts till fängelsestraff för föredrag och för antimilitaristiska uppdrag. Religjös och socialistiska värnpliktvägrare hade dömts till fängelse och straffarbete. Fredspropagandan var inte mer omfattande 1906 än åren förut, men det satt en »vänsterregering» och då fordrade de reaktionära att regeringen skulle lägga fram en proposition om strängare lagar mot den antimilitaristiska agitationen.

Den 10 april 1906 hade högen här i Stockholm anordnat ett möte mot den antimilitaristiska rörelsen. Gustaf Tamm och P. P. Waldenström höll föredrag. De yrkade på strängare strafflagar mot den kämpande fredsrirelsen. Och den »radikala» regeringen var genast villig att uppge sina frihetsprinciper.

Den staaffska regeringen ville lösa rösträttsfrågan. Staaff och hans kamrater i regeringen kom till det resultatet: vi ger högen den begärda undantagslagen mot antimilitaristerna så får vi dem med på vårt rösträttsförslag.

Regeringen var snart färdig med sin proposition. Enligt regeringsförslaget skulle 8 och 10 kap. i strafflagen ändras så att de som dömdes efter den skulle kunna dömas till högst fyra års straffarbete. Det högsta straffet enligt detta lagrum var förut två års fängelse.

Regeringsförslaget innehöll även en ny juridisk term: »prisandet av brottslig handling». Man ville straffa dem som berömde eller uppmånade till värnpliktsvägran.

Den radikala pressen kritiserade lagförslaget i skarpaste ordalag och betecknade det som en ren klasslag. Stora protestmöten anordnades mot lagen.

Den 19 maj antog första kammaren utan debatt Staafflagarna, det namn vi gav lagen i Brand. Efter sex timmars debatt antog andra kammaren lagen med 164 röster mot 51. Många av Staaffs egna kamrater röstade således emot lagen.

Några dagar förut hade första kammaren avslagit regeringsens rösträttsproposition med 126 röster mot 18. Andra kammaren antog regeringsens rösträttsförslag med 134 röster mot 94.

Den staaffska regeringen misslyckades således i sin hästhytareaffär som man kallade kohandeln på den tiden.

Den 25 maj 1906 avgick Karl Staaffs ministär.

Hösten 1906 kom det första åtalet efter Staafflagarna. Olov Sundström, redaktör för Östergötlands Folkblad, åtalades för ett antimilitaristiskt uppdrag och dömdes till ett års straffarbete. Det var den första gången man här i landet dömdes till straffarbete för åsiktsbrott. Alla de som dömts tidigare hade ej kunnat dömas annat än till böter eller enkelt fängelse. En annan gång kan jag kanske få tillfälle att tala om för Tidevarvets läsare den stora skillnaden på fängelse och straffarbete.

Karl Staaff telegraferade till Sundström och erbjöd sig överklaga domen i hovrätten. Sundström antog erbjudandet. Hovrätten nedsatte straffet till sex månaders straffarbete.

Sedan dess har många andra fredskämpar varit dömda till straffarbete efter Staafflagarna.

Trots att det var mycket strängt straff för dem som prisade värnpliktsvägrare och straffen för de vägrande blev mycket längre än de första åren ökades de vägrandes antal och till sist kapitulade statsmakten. Lagen om civil värnplikt antogs.

Lika olyckligt som det gick »vår första vänsterregering» har det gått och kommer det att gå andra som sviker sina principer.

Regeringsskiftet i Wien. En rustningsbarometer.

Från Wiens synpunkt.
(Forts. fr. sid. 1.)

maste en gång komma. Fursten framkallade den själv på ett högst överlagt sätt, då han den 12 maj i år skickade ett telegram till Mussolini, där han lyckönskade il Duce till segern över barbariet och över den demokratiska och demagogiska förljuheten i Västerlandets demokrati.

Den fräckhet utlöste uppriktigt harm hos alla förnuftigt tänkande i Wien och när det engelska sändebudet vid ett personligt samtal med regeringen uttryckte sin förundran över telegrammets lydelse, var tiden mogen för Schuschnigg att handla. Han ombildade regeringen och skickade iväg Starhemberg. Fursten förlorade inte bara platsen som vicekansler utan också den lika viktiga befattningen som ledare för Fosterländska fronten, den enda tillättna politiska organisationen i Österrike. Han kvarstår emellertid som överste sportledare och — en sak som givits är mycket mindre ofarlig — som ledare för hemvärnen. Detta gör det möjligt för honom att i viss mån bibehålla sitt inflytande på regeringskursen. Schuschnigg vill avpnå hemvärnen. Starhemberg däremot förklarar: Vägen dit går endast över mitt lik!

Schuschnigg övertar nu ledningen för fosterländska fronten, utrikesministeriet och armén. I den nya regeringen, som räknar fyra nya ministrar, dominera de kristligt-sociala. Några mindre framträdande hemvärnsmän äro visserligen också placerade i kabinettet, sedan furst Starhemberg — enligt förjudande på kanslerns önskan — givit sitt tillstånd härtill!

Sammanfattningsvis kan man säga, att regimen blir mera enhetlig, kursen ännu mera klerikalt betonad, att Starhembergs och hans drabanters framtida hållning är problematisk och otvivelaktigt kan förorsaka allenda obehag. Ovisst är vidare hur regeringen kommer att ställa sig till arbetarvärlden, som ännu ingalunda har skänkt den nya staten sitt gillande.

Wien i maj 1936.

Alex von Muralt.

Rom och Wien.

(Forts. fr. sid. 1.)

Schuschnigg erkänner värdet av Italiens vänskap, men att han samtidigt är mycket bestämd på att denna vänskap ej får vara den enda, alla andra vännar utslutande. Vad var det Schuschnigg gjorde, då han avlade nyssnämnda första Italia-visit? Han anammade Mussolinis inbjudning och kom till Florenz en sommarmorgon, men i stället för att sova den påföljande natten i en florentinsk säng, tillbragte han den i en bil som förde honom till några dygns vila på den — franska Rivieran!

Sedan har Schuschnigg gjort mycket och mycket som i Rom ej setts med välbehag. Bland annat har han begynt ett närmande till Prag som Mussolini ingalunda ansett nödvändigt. Han har vidare stått kylig inför upprepade försök att inom Österrike kopiera fascistisk korporativism. Liksom han ett par gånger låtit förstärka att han direkt ogillar den efter-

bildning av fascistisk ungdomsfostran som Starhemberg önskar genomföra.

Schuschnigg har vidare bestämt motsatt sig Starhembergs strävan för att Österrike skulle låta sin ställning till Nationernas förbund dikteras av Italiens. Italien vägrar, som bekant, intaga sin plats inom folkförbundet så länge ej detta erkänt att Haile Selassie upphört regera i Etiopien. Starhemberg ville att Österrike, den enda stat som i skrivande stund godtagit Italiens annexion av Etiopien, skulle understryka Italiens »berättigade protest» genom att likaledes draga sig bort från Genève. Schuschnigg ville det ej och följden blev det beryktade telegram vari Starhemberg bekänner sin tro på den fascistiska tankens seger i världen och sitt förakt för demokratisk oärlighet och skenhelighet. En bekännelse vilken, som alla veta, kostade Starhemberg hans post som vicekansler.

Medan detta skrives befinner sig Starhemberg i Rom för att få order av Mussolini*. Av allt att döma lyda dessa: Lugn, Tålmod. Vänta en smula...

Rom tror ej på att Schuschnigg nya regering blir bestående. Rom tror vidare ej på att Starhemberg kan undvåra och Heimwehren upplösas. Rom anser följaktligen att, om man ger sig till tåls, så mognar situationen av sig självt: Schuschnigg faller och Starhemberg stiger upp till ny och större glans. Därför, säger man i Rom i dessa dagar, är det alldeles utmärkt att Starhemberg ej längre är medlem av regeringen. När den faller är han ej komprometterad. Han står utanför och ser på och skördar bekvämt sin vinst.

Detta är officiös tolkning av läget. Men vid sidan av dess forcerade optimism numlas andra utläggningar: Austen Chamberlain har just varit i Wien, påpekade det. Schuschnigg har alltid haft stor beundran för England. Vad som nu skett i Wien är ett nytt utslag av Foreign Office's energi och Londons lust till hämd för nederlaget i fråga om Etiopien. Bakom Schuschnigg står Storbritannien, därför är han starkare än det ser ut. — Schuschnigg har länge arbetat på närmande ej bara till Prag men även till Belgrad och Bukarest, säga andra. Studera hans telegram till Mussolini efter ministerskiftet. Det är hövligt, men ytterligt reserverat. En ren artighetsbegyelse, och intet annat. Han talar om Österrikes trohet gentemot Rom-protokollet. Men man läser mellan raderna, att han anser att denna trohet inte utsluter att Österrike även på annat håll söker stöd för sin kamp för ekonomiskt som politiskt oberoende. Denna glidning mot Lilla Ententen har Frankrikes fulla bevakning. Passa på! Bakom Schuschnigg

*) Starhemberg begav sig hastigt från Rom — till Venedig, för att därifrån återvända till Wien på onsdagen.
Red:s anm.

Siffrorna från Bofors kan tjäna som barometer på krigstemperaturen i världen, påpekar The New Leader. Och detta är vad barometern visar: Utdelningen var 1935 11 % mot 9 % föregående år, 7 % 1933 och 4 % 1932. Nettovinsten var resp. 4.01, 3.04, 1.79 och 1.05 miljoner kröner för ovan nämnda 4 år.

Ännu mera betydande är den inläggande orderstocken för de olika åren, vilken framgår av nedanstående tabell:

1932	19.3
1933	24.5
1934	27.0
1935	76.4
1936 (för närvarande)	81.72

milj. kr.

Bofors är känt för sina förstklassiga hittills överträffade luftvärnskanoner. Denna specialitet förklarar delvis den våldsamma stegringen i beställningar från hela världen, som ägt rum under de senaste månaderna. Som ett resultat av den starka efterfrågan har firmen inte endast utvidgat sina egna anläggningar utan även gått i författning om att överta Nydquists och Holms hypermoderna verkstäder i Trollhättan.

Rustningsbarometern visar på storm i världspolitiken, men på vackert värde för rustningsintressenterna.

står Paris! Därför är Schuschnigg svårare att tas med än vad Starhemberg och dennes vännar påstå! — — — Slutsumman av de flestas resonemang är, som ovan antytts: Österrike är opolitiskt. Österrike är ingen verklig vän... De italienska fascisterna känna sig mycket förundrade och mycket besviken. Här kommer det segerrika Italien för att intaga sin hedersplats på den europeiska politikens scen, och det första där sker är en överraskning, som, hur man än vänder den, dock måste tolkas som minskning av Roms inflytande i Wien. Wien som man vant sig betrakta om ej likställt med Tirana, så dock hörande till samma klass av »förbundna»!

Besvikelse går, som bekant, ofta i sällskap med oro. Och det råder påfallande oro och spänning i Rom för närvarande. Den minskas ej av att Goemboes' position tydligen vacklar betänkligt, och att dennes värste motståndare greve Bethlen också han skyndar ned till Rom. Vad vill Bethlen här? Och vad kommer Starhemberg att göra, när han väl är hemma igen? Blir han nazisternas ledare? Eller flyr Schuschnigg Roms sällskap för att kasta sig i Berlins armar? Etiopien är helt och hållet glömt. Rom kannstöper om Österrike som det ej gjort sedan Dollfuss' mord. Optimister eller pessimister, alla äro ense om ett: Starhembergs avgång som vicekansler är blott första akten i ett drama vars fortsättning inte låter länge vänta på sig.

Och Italien vil verkligt, har för ögonblicket fullt ut behov av fred.
Roma 18.5.1936.

Pier Gudro.

Arvedsons Gymn. Institut

Kurserna komma härnäst att anordnas lika med kurserna vid Kungl. Gymnastiska Centralinstitutets sjukgymnastiska linje för kvinnliga elever samt medföra enligt Kungl. Maj:ts resolution samma kompetens och rättigheter. Prospekt på begäran genom Doktor J. Arvedson, Odengatan 1, Stockholm.

Kvinnliga Medborgarskolan vid Fogelstad

Kurser i medborgarskolan. Historia med statskunskap, psykologi, kommunalkunskap, mösteteknik, diskussioner över aktuella politiska och sociala frågor. Gymnastik och sång.

Kurser under 1936. Vårkurs, Sommarkurs, Höstkurs, samtliga på 3 veckor, resp. 5—27 juni, 9—31 juli, 25 sept.—17 okt.

Fogelstadsförbundets årsmöt: vid Pingst, 31 maj—2 juni.

Stipendier kunna sökas. Begär prospekt hos

Rektor Honorine Hermelin FOGELSTAD — JULITA

Bliv medlem i Radikala Föreningen i Stockholm.

Ansluten till Svenska Kvinnors Vänsterförbund som har till mål att arbeta för en upplyst och ansvarsökande demokrati; För samhälleliga frågor utveckling och lösning i radikal riktning; För allas lika rätt till arbete och lika rätt inför lagen.

Exp. Triewaldsgränd 2, 3 tr., Tel. 20 48 42.

Pistany Vulkanlam
är ett numera beprövat medel mot **Rumatismer, Gikt, Ischias** och användes med framgång i den svenska privat- och sjukhuspraktiken samt under sakkunnig ledning av leg. gymnastikdirektör I. PISTANY INSTITUTET, Regeringsgatan 22, tel. 11 33 77.

Kungl. Hovblomsterhandel . Säg det med blommor!
Västerlånggatan 14. STOCKHOLM
— Blomsterförmedling till in- och utlandet —
Telegr.-adr.: Flatow. Telefon: 11 05 06, 20 21 17. Postgirokonto 549

Märta Armfelt
Generalagent i Skandia
— träffas dagligen kl. 12—1 & Skandias Huvudkontor, Mynttorget 1. Tel. Namnansrop: Skandia-Preja. Specialitet: Pension-, livräte-, liv- och sjukförsäkring.

MÖTESPLATSEN. Nepotismen...

(Forts. fr. sid. 1.)

Föreningen Frisinnade Kvinnor i Göteborg, ansluten till Svenska Kvinnors Västerförbund hade onsdagen den 22 april sammanträde å Göteborgs län. Mötet öppnades av fru Bertha Burnan Andersson, som hälsade de närvarande välkomna samt överlämnade ordet till kvällens föredragshållare, rektor Elisabeth Dahr, Jönköping, som talade över ämnet *Kvinnorna inför tidsåget*.

Den generation av kvinnor, som kämpade sig fram till medborgarskap, fick aldrig själv utnyttja det, sade rektor Dahr bl. a. De lämnade det som arv åt en yngre generation.

Det begrepp om den enskildes frihet och rätt, som proklamerades vid franska revolutionen och som sedan ytterligare utformats och i stort sett erkänt, ett begrepp som bl. a. innesluter, att den enskilde skulle ha frihet att göra sin insats på det område i samhället som bäst kunde motsvara hans anlag och möjligheter, det begreppet står nu under diskussion. Nya statsideal ha dykt upp. Det är fråga om att den enskilde skall offra sig för ett visst statsideal.

När det gäller det allmänna arbetet, är det nödvändigt att ställa höga anspråk på de kvinnliga krafterna där. Men det är som om det måtes med olika mått för män och kvinnor. Om en man misslyckas, så rycker folk på axlarna eller struntar i det. Men är det en kvinna, så skall hela kvinnokönet lastas för hennes misslyckande.

Det är nödvändigt, att vi kvinnor söka att klart fatta vår position, kämpa för vad vi finna vara rätt och sträva efter att på alla platser sätta in kvinnor, där vi ha de rätta krafterna. En människa kan inte isolera sig från sin samtid. Den enskilde måste genomföra, genomskåda tidsåget för att bestämma sin ståndpunkt. Det är svårt men undanflykt gives icke.

Fröken Nanny Lindström tackade på föreningens vägnar och publiken applåderade hjärtligt.

Smdlandsdistriktet av Svenska Kvinnors Västerförbund höll sitt årsmöte i Nässjö den 26 april. Ordf. fru Helga Sjöstrand, Eksjö, gav i sitt inledningsanförande en resumé av aktuella politiska frågor. Till ordförande återvaldes fru Helga Sjöstrand och till ledamöter av styrelsen fru Ingeborg Rosen, Nässjö, fröken Maja Johansson, Eksjö, fröken Lydia Åkesson, Hultsfred, fröken Judith Gustafsson, Nässjö, fröken Thea Larsson, O. Korsberga, fröken Märta Sandkvist, Jönköping, fröken Maja Åkesson, Jönköping, fru Lydia Stille, Tranås, fröken Maja Hörberg, Linderås, och fröken Anette Andersson, Västervik, samt nyvaldes fröken Nanny Wretman, Västervik, och fru Signild Hellhagen, Vimmerby.

Fru Signild Hellhagen höll ett mycket uppskattat föredrag om »Några intryck från den moderna psykologiens erfarenhetsområde». Årsmötet avslutades med gemensam middag å Stadshotellet.

Hn.

Svenska Open Door-gruppens medlemmar i nordvästra Skåne hade på söndagen ett talrikt besök årsmöte i Ingelstråde under ordförandeskap av folkskollärarinnan fru Anna Krok, Ingelstråde, och folkskollärarinnan fröken Anna Hernström, Höganas. En av de viktigaste punk-

terna på dagens program var förslaget om bildandet av en lokalaförening av Open Door för nordvästra Skåne, något som väl motiverades av det ständigt växande medlemsantalet i dessa trakter. Lokalaföreningen här skulle alltså bli den första i vårt land. Mötet beslut omhändertog bifalla förslaget, och den nya filialen för Svenska Open Door-gruppen skall bära namnet Svenska Open Door-gruppen nordvästra Skånekrets.

Till ordförande utsågs fru Anna Krok och övriga styrelsemedlemmar blevo fru Anna Andersson, Buskeröd, lärarinnan fru Valborg Karlsson, Ingelstråde, fru Lily Lindqvist, Angelholm, tandläkaren fru Margit Möller, Viken, folkskollärarinnan fröken Anna-Maria Nilsson, Lerberget, och ämneslärarinnan fröken Greta Wassen, Väsbj, med telefonföreståndarinnan fröken Ebba Hellstrand, Ingelstråde, och slöjdlärarinnan fru Hedvig Kristensson, Höganas, som suppleanter.

Sedan dessa ärenden behandlats, talade fru Krok över ämnet »Kvinnomentalitet — slavmentalitet» och folkskollärarinnan fröken Edit Servin, Höganas, redogjorde för Open Doors fjärde internationella kongress.

Den nybildade kretsen av Open Door räknar ett femtiotal medlemmar.

A. K.

Fogelstadförbundets Malmörets sammalades söndagen den 26 april å Kungsparkens restaurang. Det hade nämligen sports att rektor Honorine Hermelin var på genomföra. För Malmökreten blev detta några oersättliga timmar.

Mötet var, till skillnad från de ordinarie sammankomsterna, utan program. Vid det värligt dukade kaffebordet rådde liv-

lig och hög stämning, som vanligt då fogelstadförbundare äro församlade.

Dags- och världshändelser, »Vapenlösa upprorets» idé samt Malmökreten verksamhet och befogenhet diskuterades.

En av förbundsmedlemmarna höll ett anförande, betitlat: *Kvinnorna och freden i Europa*. Föredraget väckte en del opposition och kommer vid tillfälle att diskuteras.

Samtalet gled så småningom in på de av professor Grönbech vid förra årsmötet hållna föredragen. Då endast några få av oss bevisat årsmötet och vi för-gävar efterspanat utförligt referat i Tidevarvet, gladdes vi åt att genom rektor Hermelin bli delaktiga av föredragens anda.

Vi skildes åt i den glada förväntningen att återse varandra och *alla kurskamrater* vid årsmötet i Pingst.

Elsa Nilsson.

sekr.

Vi köper barnpost.

Vi har haft en händelserik vecka. Dels har vi varit på födelsedagskalas och dels har vi varit och tittat på Röda Korsutställningen »Mor och barn», som nu nått oss i landsorten. Bägge delarna gav mycket att besinna för en 7-årig hjärna.

Födelsedagskalas är vi inte bortskämda med, så vi höll överläggningar i dagarna tre, innan vi kunde besluta oss för vad vi skulle inköpa till det lilla födelsedagsbarnet, vilket var 8 år och hette Berit. Folk krånglade då också till det för oss alldes i onödan! — Om vi skulle ta skenor eller en »stopp» till hennes tåg? För naturligtvis hade hon ett tåg? Det som är så hämskt roligt att ha. Nej, det var kanske inte så alldes säkert, att hon hade ett tåg. Vi måste nog fundera ut något annat.

— Du måste hitta på något flickaktigt,

lig och hög stämning, som vanligt då fogelstadförbundare äro församlade.

Dags- och världshändelser, »Vapenlösa upprorets» idé samt Malmökreten verksamhet och befogenhet diskuterades.

En av förbundsmedlemmarna höll ett anförande, betitlat: *Kvinnorna och freden i Europa*. Föredraget väckte en del opposition och kommer vid tillfälle att diskuteras.

Samtalet gled så småningom in på de av professor Grönbech vid förra årsmötet hållna föredragen. Då endast några få av oss bevisat årsmötet och vi för-gävar efterspanat utförligt referat i Tidevarvet, gladdes vi åt att genom rektor Hermelin bli delaktiga av föredragens anda.

Vi skildes åt i den glada förväntningen att återse varandra och *alla kurskamrater* vid årsmötet i Pingst.

Elsa Nilsson.

sekr.

Program
vid
FOGELSTADFÖRBUNDETS
11:te ÅRSMÖTE

Pingst 1936

Lördagen den 30 maj, Pingstafön.

Kl. 6.30 Förbundsåret öppnas med anförande av Honorine Hermelin.

Årsmötetsförhandlingar.

NUET OCH DÖDEN.

Emilia Fogelklou.

Sång under ledning av

Elsa Stenhammar.

Söndagen den 31 maj, Pingstafön.

Kl. 11 VAD ANGÅR OSS VETENSKAP OCH KONST?
Prof. Vilhelm Grönbech, Köpenhamn.

Kl. 2.30 DISKUSSION ÖVER ÄMNET:
Vår delaktighet i historien av i dag.

Inledare: Elisabeth Tamm, Eli Ingebretsen, Oslo, Ellen Svedberg, Ebba Holgersson.

Kl. 7 Sång och musik.
Recitation av Gerda Lundequist.

Måndagen den 1 juni.

Kl. 10.30 Vår delaktighet i historien av idag. Diskussionen fortsätter.
Inledare: Ada Nilsson, Signe Björner, Köpenhamn, Marie Mohr, Oslo, Elin Wagner, Kerstin Hesselgren.

Kl. 7 Samling på Festsalen. Prof. Grönbech tänar.

Sång.
Recitation av Gerda Lundequist.
Årsmötets avslutning.

Från Stockholm anordnas gemensam bussresa med avfärd från staden på lördag senast halv 2 e. m. Anmälningar till bussresan kan göras till red. C. Hermelin, tel. 20 48 42.

Från riksdagsläktaren.

Onsdagen den 20 maj 1936 kan antecknas som en stor dag i den svenska folkskolans historia. Riksdagens båda kamrar fattade då, med stor majoritet, beslut att bifalla K. Maj:ts proposition om införandet av sjuårig folkskola.

Med stor majoritet — dock ej enhälligt. Bondeförbundarna representerade det största motståndet — man är ju inte van att förhålla sig på den kanten.

Debatten var livlig. Sedan hr *Eklestistikministern* i Andra kammaren inlett debatten försäkrade hr *Andersson* i *Ovanmyra* att den stora massan av landsbygdsbefolkning inte förstärkt att uppskatta degra hjälp och hr *Andersson* skrädde inte orden när han till kammarens förnöjelse kritiserade folkskolans »korvstoppning» av minneskunskap och vidare uttalande ämnet med sådan livlighet att långrockens skört flaxade om de gula knäbyxorna framme vid talmanstolen. Hr Engberg måste faktiskt lugna honom och säga att han kritiserade en skola som funnits, men inte längre fanns. Men när hr *Andersson* sade att det var landsbygds folk som bäst visste var skollämde — barnen behövdes nämligen till

förklarade han bekymrad, för dom säger, att det måste vara något flickaktigt. Och det vet jag inte riktigt, vad det är. Kanse vi kunde ta en liten lampa att tända, men det skulle jag också vilja ha, så det duger väl heller inte.

Läget hade blivit ytterst förvirrat, om vi höll på att i förtvivlan köpa en chokladlåd såsom det vilket absolut säkert kunde givas åt flickor. Små babies som gick att bada hade han ju själv, så det var nog inte lämpligt heller och bakgrevar hade han också — allting befanns egentligen på ett underligt sätt vara lika pojaktigt som flickaktigt.

Äntligen hade vi funnit det. Vi skulle köpa en ask med barnbrevpapper, kuvert och riktiga små frimärken med stämplat på. Brev skriver ju i alla fall både pojkar och flickor.

Med barnposten under armen, nyklippt och med pyndadsnäsduk i framfickan togade han i väg. — Glöm nu inte, att du hälsar fint och svarar ordentligt, när de talar till dej. Du vet, att det är så förgärligt, när små barn inte svarar stort folk.

Det blev en mycket lyckad födelsedagsfest med köttbullar och potatis i stället för choklad med vispgrädd och de hade haft så roligt så. Det var 4 flickor och han.

— Och du hälsade fint och svarade ordentligt? — Ja, nog hälsade jag alltid, men jag svarade nog inte på allt. För när dom frågade, om jag inte tyckte det var tråkigt med såna här flickkalas, så visste jag inte, vad jag skulle säga. Det trodde visst dom, att det var, fast det tycker inte jag.

— Vad tyckte Berit om barnposten då? — Jo, den tyckte hon väldigt mycket om, så det skall jag då köpa till alla flickor hädanefter, så vet man då, att dom får något passligt.

Så gick vi en dag till Röda korsutställningen och besåg noga alla bilder och kartor, tryckte på knappar så att mammor, som höll sina barn fel och mammor, som höll dem rätt kom fram, vred på rattar så att vi noga kunde följa hur det lilla barnet fick alla sina tänder och förvånade oss över, hur långt bort man kan smitta folk, om man inte håller handen för mun, när man hostar. Alltsammans var oerhört intressant, lika intressant som på bio. Men mycket visste vi förut, för vi har en nykommen liten bror därhemma, som vi följt med spant intresse.

Det är rent förvånansvärt, hur naturligt och sunt allting blir för en liten pys, om vuxet folk låter bli att kränga till det för dem. Att se hur av det lilla ägget blir ett litet barn var för denne lille skolpojke lika naturligt och lika enkelt som att se, hur av det lilla nyfödda barnet så småningom blev en stor människa. Han undrar mer över varifrån regn och moln kommer än varifrån han själv kommer.

Men vi tycker båda att stort folk har en otrolig förmåga att förvirra saker och ting för en. Det var för väl att vi hittade på att köpa barnpost.

Rita.

hjälp hemma — så fick han instämmanden från flera håll.

Hr *Bengtsson* i *Kullen*, som enligt hr *Weijne* intar en framskjuten ställning i Västergötland — vi uppe på läktaren kunna konstatera att han även intar en framskjuten ställning i kammaren — hade på några dagar samlat in 20 å 30,000 namn på protestlistor och sade också ifrån att »vi på landsbygden vet nog bäst vad landsbygds folk behövers».

Men *Ovanmyra* hade också sagt att han blev väldigt rörd när han hörde den kritik som statsrådet beställt reservanterna: Det märks, att han också är av bondebod — han känner oss, hade han tänkt. Men det märkes, när eklestistikministern höll sitt tal i Första kammaren igen:

Den grad av vakenhets som numera ställes på en bondpojke är mycket större nu än när folkskolestadgan 1842 genomfördes, sade han. Den kommunala politiken och den kommunala självstyrelsen gör, att man även på landet måste ha en viss förtrogenhet med boken, som man inte hade förr. Adjunkt *Cederblads* undersökning har tyvärr visat att mycket av vad som lästs i skolan vid exercisäldern har bläst all världens väg. Men hur skall det kunna gå på annat sätt, när en pojke slutar skolan vid 13 år och kommer ut som dräng och får intet eller lite tillfälle till att öva sig?

Ett år kan betyda mycket, då det gäller färdigheter och förmåga att lära och minnas. Och när vi nu ha en lag som förbjuder barn att börja i industrien före 14 år, så kan det lätt bli en slyngelälder där, just då allmänintresset vaknar liksom förmågan att iakta.

Landsbygds barn, sade hr *Engberg*, böra ha rätt att säga: Vi ska ha det lika bra som i städerna, vi äro inte sämre!

De som skall vara knutna till torvan ha även de behov av studier och eftertanke, behov av att leva i böckernas värld.

Och våra grannländer, fortsatte eklestistikministern, ha alla förbättrat sina skolformer: Tyskland har 8 år, Österrike 8, Frankrike 7 och Schweiz 9. Blandarna i det demokratiska Schweiz och i Sverige äro även så till vida lika varandra att de äro de enda bönder i Europa som aldrig varit livliga, *det demokratiska Schweiz är ett föregångsland!* (Tidevarvets referent satte här upp ett förvånat ansikte — kvinnorna i det demokratiska Schweiz ha nämligen ingen rösträtt!)

Efter allt det uttryck å, förstod man snart att den skulle vara i hamn, i synnerhet som han medgivit att han ansåg att utskottets ändring beträffande övergångsbestämmelserna gott kunde ha fog för sig.

Fru *Nordgren* röstade med utskottet och erinrade samtidigt om att det fanns 1,481 skoldistrikt i vårt land, som saknade undervisning i husligt arbete, och ville ha utredning i denna sak. Fru *Eklund* bekände att i vida kretsar inom lärarkåren hyste man en viss oro inför det sjunde skolåret: Det kanske inte kan bli vad man själv önskar och hoppas — och vad andra välja utav det, men det var ingen anledning att inte rösta för förslaget.

Hr *Lindhagen* höll också ett längre anförande, han önskade som förut att mera vikt lades vid karaktärsdanningen i våra skolor och hr *Olof Olsson* påpekade att det sjunde skolåret icke kan bli en barn-domsskola i den gamla meningen. Den har naturen emot sig. I den ålder det här gäller gläder barnen in i en ny period, puberteten, den stora expansions-tiden. Man vill inte längre sitta i en skolbänk och bli matad, man vill göra något, man vill handla själv. Det är inte längre fråga om barn i den gamla meningen. Om man inte vet ger detta skolår större utrymme i praktisk riktning än vad sakkunniga velat ge, får det sjunde skolåret icke den betydelse det borde ha.

Elsa Svartengren.

KVINNORS TILLTRÄDE till alla statsämnen, bl. a. prästerliga och militära tjänster, har avslagits vid den sista omröstningen i Stortinget, då förslaget icke uppnådde två tredjedelars majoritet.

Bland
tidevarvets
mest anlitade
boktryckerier står

Zetterlund & Thelanders
fortfarande bland
de främsta

RADIKAL prispolitik,
kort leveranstid och gediget
utförande garanteras våra kunder.

SKEPPSBRON 40 • STOCKHOLM
TELEFON: 23 11 80 (VÅXEL)